

Verslag 'Seminar: de toekomst van de AVA'

Verdeelde meningen

Over de toekomst van de AVA. Voor de tweede keer binnen een week organiseerde de VEB een kennisseminar voor beleggers. De toekomst van de AVA, de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, dat was dit keer het onderwerp van discussie.

Het publiek bestond uit professionele én particuliere beleggers en de meningen over waar het heen moet met de AVA liepen sterk uiteen, zo bleek uit de verschillende peilingen onder dat publiek dat via een stem-app zijn mening kon geven.

Directe aanleiding voor het seminar was het verschijnen van het [boek](#) 'De algemene vergadering van Nederlandse beursvennootschappen', dat geschreven werd door Rients Abma, Diana van Kleef, Niels Lemmers en Mieke Olaerts. Volgens dagvoorzitter Martine Wolzak "nu al een standaardwerk". In haar [inleiding](#) op het boek vertelde medeauteur Olaerts, bijzonder hoogleraar Vergelijkend Ondernemingsrecht aan de Universiteit van Maastricht, dat de AVA drie functies heeft: verantwoording afleggen, overleg en besluitvorming. Een ruime [meerderheid](#) van het publiek (82,2 procent) vond het belangrijk dat de AVA fysiek blijft plaatsvinden.

Michiel Brandjes, voormalig company secretary van Royal Dutch Shell, wees erop dat er al eeuwen maar heel weinig veranderd is rond de AVA. En dat terwijl er zoveel gebeurd is op het gebied van moderne media en communicatiemiddelen. Hij poneerde de [stelling](#) dat de aandeelhoudersvergadering het recht zou moeten krijgen iedere vijf jaar zelf haar vorm en inhoud te bepalen. 59,8 procent vond dat wel een goed idee.

Sander van Loosbroek, directeur van Cegeka Distributed Ledger Technologies, legde in zijn [presentatie](#) uit hoe blockchaintechnologie een ondersteuning kan zijn voor de AVA. Een ruime [meerderheid](#) van het publiek vond het nader onderzoeken van de mogelijkheden van de blockchain een goed idee.

Na overhandiging van het eerste exemplaar van het boek aan Peter Wakkie, de president-commissaris van Wolters Kluwer en TomTom, vertelde Wakkie een hilarische anekdote over een aandeelhoudersvergadering van OGEM uit 1982. Helaas was dit wel een uitzondering, AVA's zijn doorgaans vrij saai en voorspelbaar. Volgens Wakkie mag er op een AVA wel weer wat meer gelachen worden en zou het ook meer over de strategie op de lange termijn moeten gaan, en niet te veel over details uit het jaarverslag.

Errol Keyner, adjunct-directeur van de VEB, beloofde Wakkie dat hij die wens in de komende AVA bij TomTom met plezier wil doen uitkomen. Een goede discussie over de toekomst van het bedrijf en over de wenselijke hoogte van het rendement op het geïnvesteerde vermogen gaat Keyner dit voorjaar graag aan bij TomTom.

In de paneldiscussie met Peter Wakkie, Errol Keyner en Karlijn van Lierop, hoofd Responsible Investment & Governance bij MN Services, werd nog geopperd dat institutionele beleggers misschien wel verplicht zouden moeten worden te stemmen op een AVA. Dat achtte Wakkie niet haalbaar, hoewel Keyner van mening was dat stemmen een recht is en geen plicht. Voor institutionele beleggers is daarbij volgens hem wel relevant wat de wens van de achterban is. Dus als hun klanten vinden dat ze moeten stemmen, dan wordt hun recht een plicht. Van Lierop vond dat institutionele beleggers eigenlijk altijd de intrinsieke motivatie zouden moeten hebben om hun stem op de AVA te laten horen. Van het publiek vond [slechts](#) 37 procent de stemplicht een goed idee.

Deelnemers aan het seminar hebben de mogelijkheid om 20% korting te krijgen bij de bestelling van het boek 'De algemene vergadering van Nederlandse beursvennootschappen'. U kunt het boek [hier](#) bestellen, de kortingscode is: Seminar.

Inleiding

*Prof. mr. Mieke Olaerts
Bijzonder Hoogleraar Vergelijkend
Ondernemingsrecht Universiteit Maastricht
en Of Counsel bij DVDW Advocaten*

Welcome

Prof. mr. M. Olaerts

Universiteit Maastricht
Of Counsel DVDW Advocaten

Institute for Corporate Law, Governance and Innovation Policies

Institute for Corporate Law, Governance and Innovation Policies

Achtergrond:

- Typering en rol ava
- Drie functies van de ava
 - Verantwoordingsorgaan
 - Overlegorgaan
 - Besluitvormend orgaan

Onderwerpen:

- Bevoegdheden van de ava
- Rechten van de individuele aandeelhouders
- Verantwoordelijkheden en plichten
- Procedurele aspecten van de besluitvorming
- De toekomst van de algemene vergadering

De toekomst van de AVA?

- Verantwoordingsorgaan
- Overlegorgaan
- Besluitvormend orgaan

Stelling Mieke Olaerts

Ter bevordering van de directe verantwoording door het bestuur
moet de fysieke AVA behouden blijven

BLOCKCHAIN

Digitale stemmingmakerij

SANDER VAN LOOSBROEK
6 februari 2017

Introductie

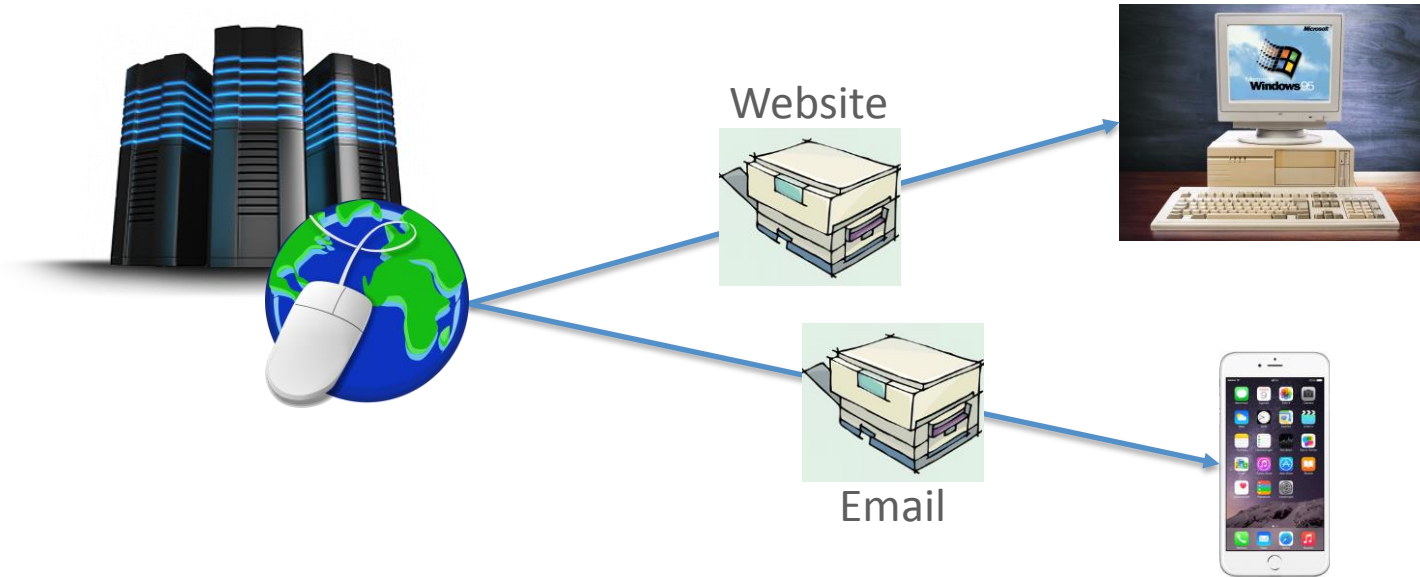
Oprichter van **Cegeka DLT**

- = Distributed Ledger Technologies
- In 2014 binnen Cegeka een divisie opgezet voor blockchainonderzoek
- Veel experimenten in 2015, 2016
- Nu focus op productie
- Serieus aan de slag met blockchain: Geen hype maar actie

Hebben wij gemaakt

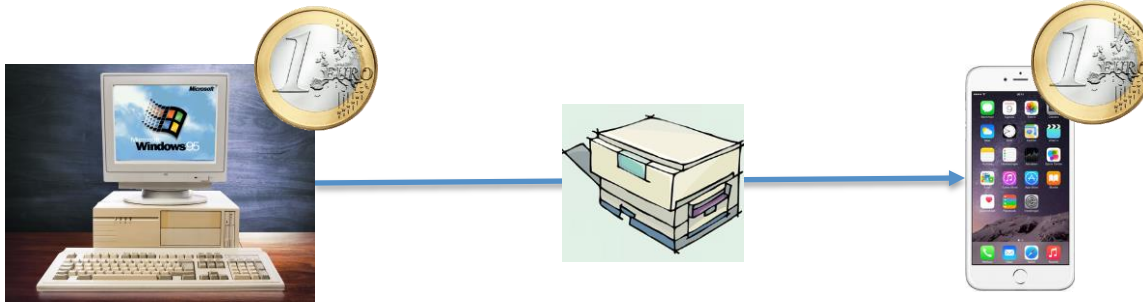

Hoe werkt het internet?

Het internet is ontworpen om gegevens betrouwbaar te **kopiëren** tussen nodes

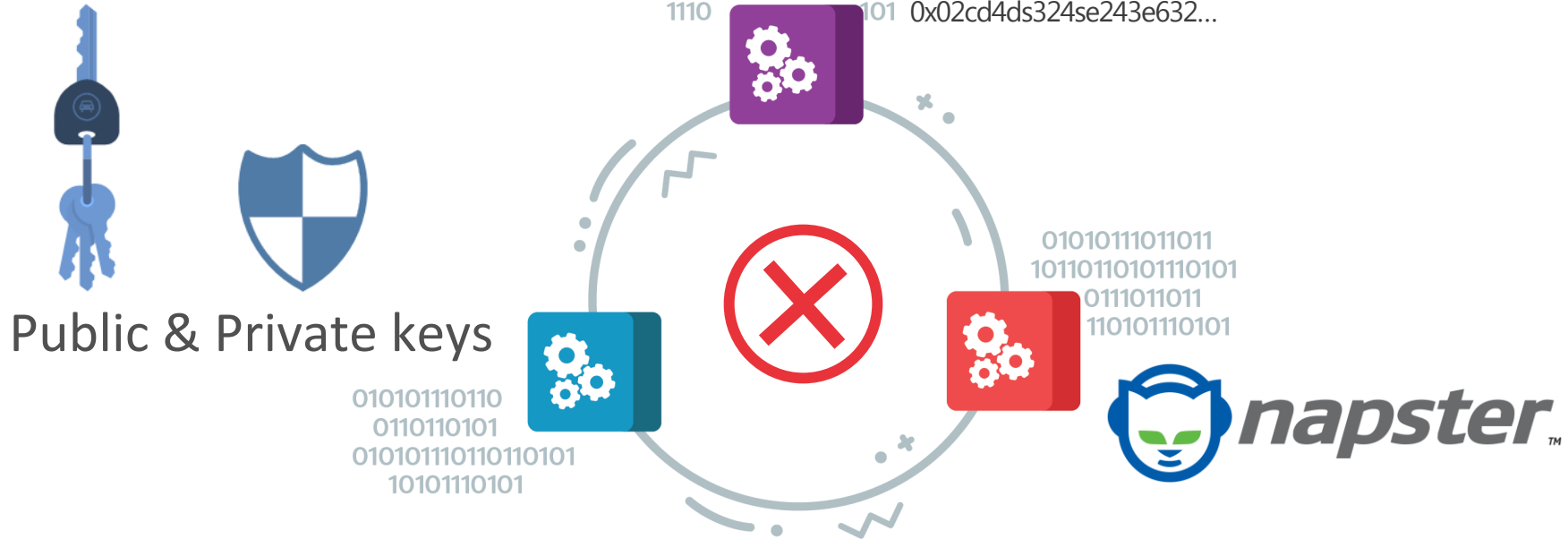
Wat kan het internet niet? Overdragen

Overdragen van gegevens (van partij x naar partij y) kan **niet** op het internet

blockchain =
(betrouwbare)
waardeoverdracht
via het (onbetrouwbare)
internet

Blockchain ≠ technische innovatie

Wat is de blockchain dan wel?

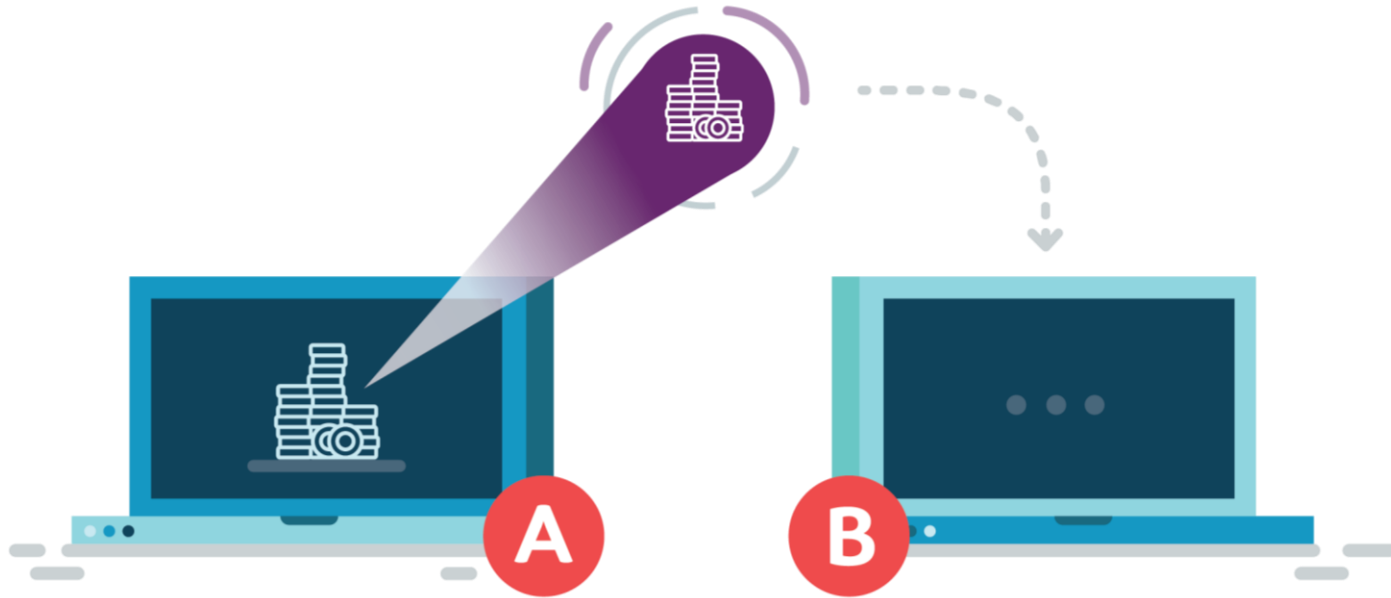
Een decentraal grootboek
om transacties
herleidbaar vast te leggen

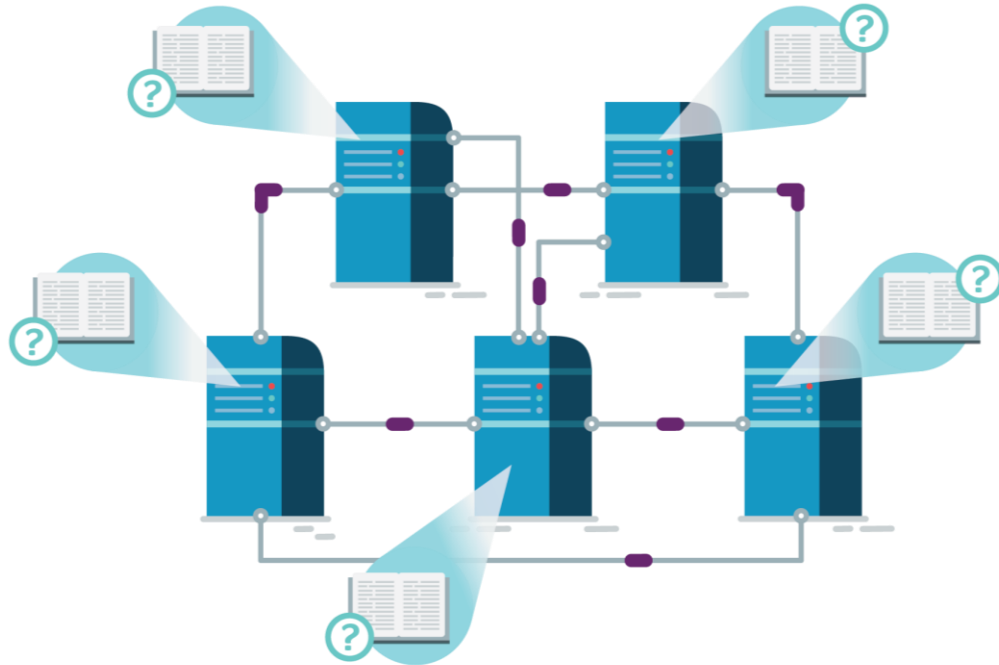
“Het is een machine
die je kan **vertrouwen**”

Hoe doet
de **blockchain** dat?

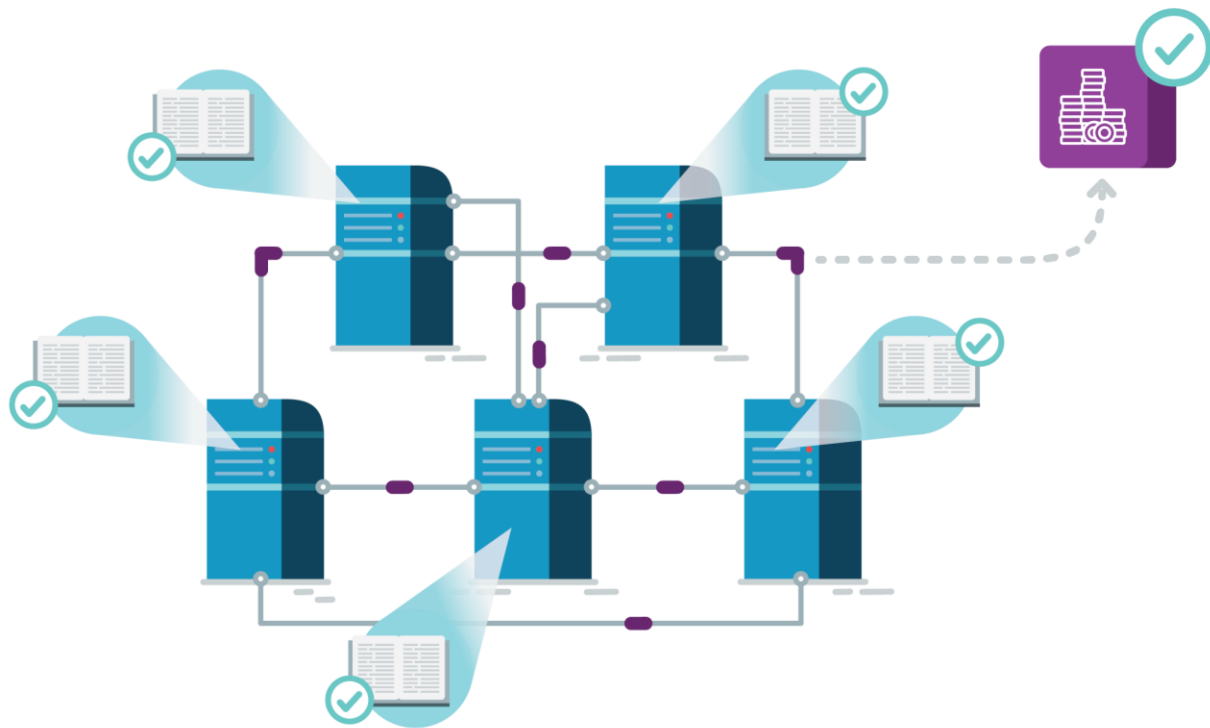
Waarde van A naar B

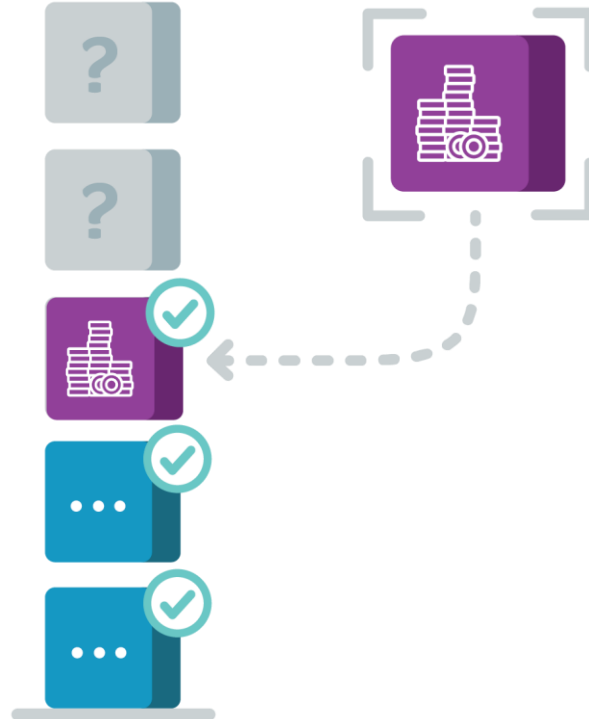
Transactie wordt kenbaar gemaakt aan het **gehele netwerk**

En iedere computer trekt z'n eigen conclusie

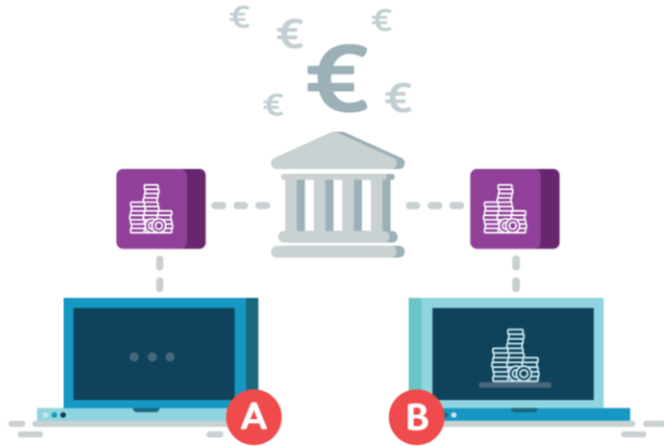
Goedgekeurde transactions worden toegevoegd aan de **blockchain**

Waarmee de **waardeoverdracht** definitief is

Nu

Derde partijen dragen zorg
voor reconciliëring

Morgen al

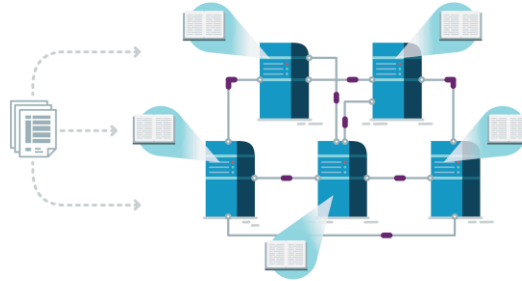
Blockchain kan dit zelf

“Blockchain stelt partijen in staat om bewijsbaar informatie van waarde over te dragen”

Een digitaal recept voor **STEMMEN** met **BLOCKCHAIN**

1. Een digitale
identiteit

2. Een blockchain

3. Een stem

Zonder identiteit geen zekerheid

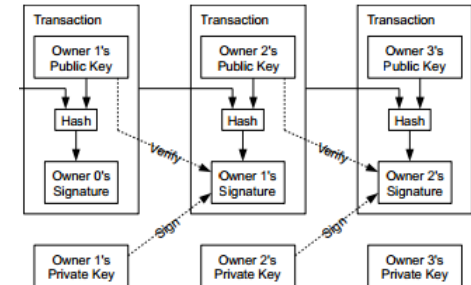
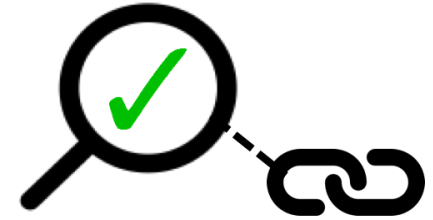
- Een **blockchain** != identiteit
- Uitgever van een identiteit = overheid
- **Blockchain** = handtekening

Nog steeds **noodzaak** om een **digitale identiteit** te koppelen aan een **persoon**

De blockchain als onweerlegbaar bewijs

- Iedere transactie wordt door de **blockchain** opgeslagen
- Iedereen kan die transactie ZIEN
- Inzicht in wat een gemachtigde doet met uw stem
- De **blockchain** is **NIET** te wijzigen
- (kan wel maar dan kloppen alle daaropvolgende transacties niet meer)

De stem als transactie

- Stemrecht verkrijgt u op dezelfde manier
- Uw stem = 1 token
- U draagt uw stemtoken over aan een ander of stemt zelf
- Een stem kan niet kwijtraken tijdens overdracht

Hoe het werkt in praktijk

- NASDAQ case als lichtend voorbeeld
- Gebruik maken van bestaand ID platform
- Gebruik maken van bestaande blockchain technologie
- Correlatie van aandelenregister met e-Identity resulteert in stem-token

Samenvattend

BLOCKCHAIN is als technologie geschikt:

- om elektronisch en online stemmen veilig mogelijk te maken
- en lost 2 gekende problemen op
 - Beleggers die op afstand via een steminstructie stemmen kunnen niet verifiëren of hun stem is uitgebracht en of deze juist is uitgebracht.
 - Niet elke schakel in de keten van bewaarbanken & intermediairs kan worden gedwongen om mee te werken aan de uitoefening van het stemrecht.
- die niet oplosbaar zijn in het huidige stelsel of met bestaande technologie

WWW.CEGEKA.COM

<https://nl.linkedin.com/in/svloosbroek>

@sander_vl

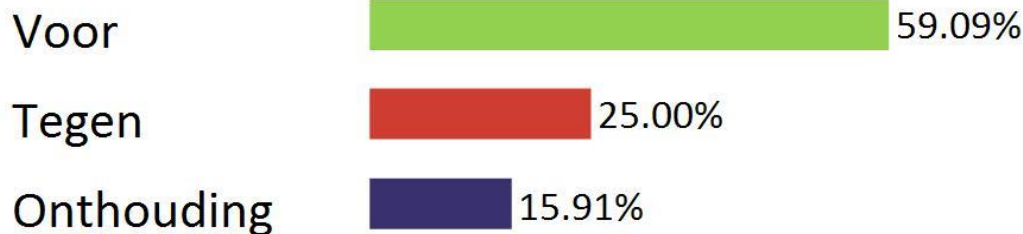
Gildetrom 27-33
3905 TB Veenendaal

Sander.vanLoosbroek@cegeka.nl

Testvraag 1

Zelfs als ik geen gadget, lunch of borrel krijg aangeboden
bezoek ik een aandeelhoudersvergadering

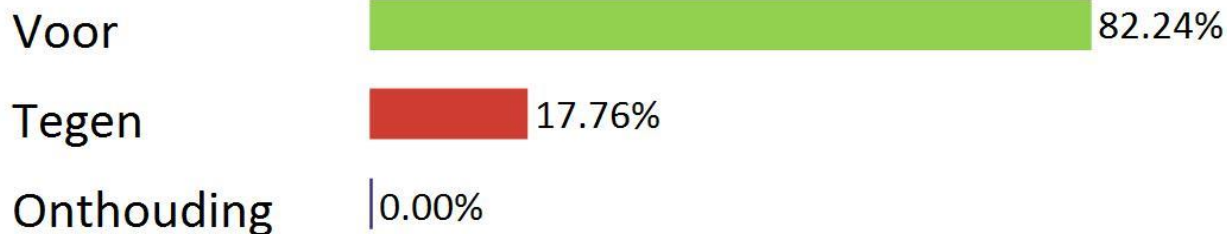
Testvraag 2

Tijdens de laatste aandeelhoudersvergadering heb ik mij kapot geërgerd aan de vertegewoordigers van de VEB en de Eumedion-deelnemers; zij waren veel te kritisch richting het management

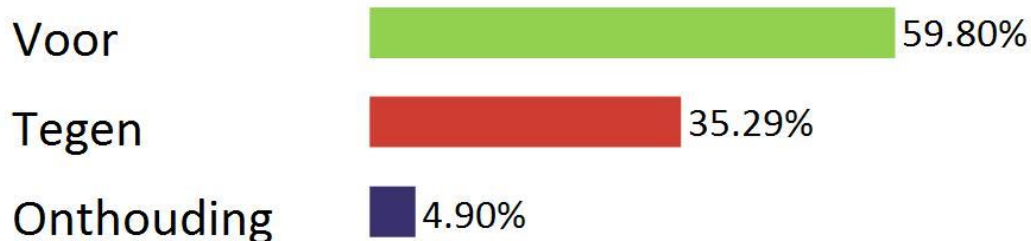
Stelling Mieke Olaerts

Ter bevordering van de directe verantwoording door het bestuur moet de fysieke AVA behouden blijven

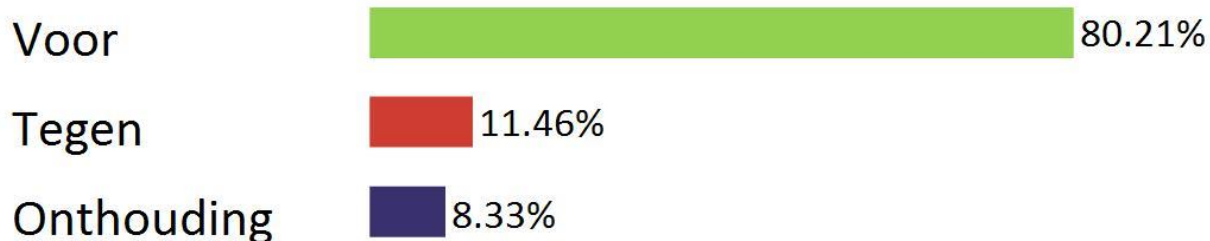
Stelling Michiel Brandjes

Geef de AVA het recht eens in de 5 jaar zelf de vorm en de inrichting van de AVA vast te stellen

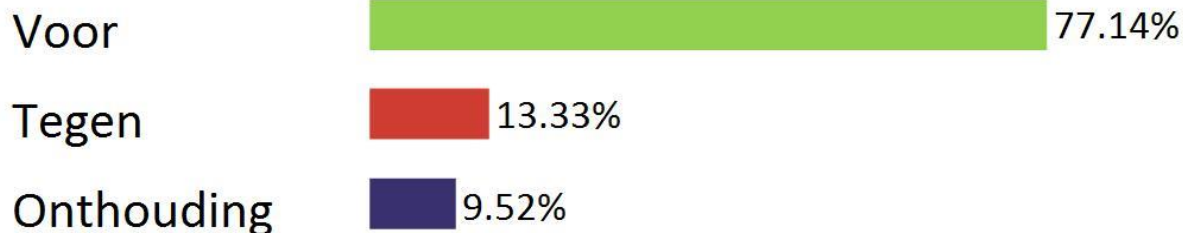
Stelling Sander van Loosbroek

De overheid moet in haar onderzoek naar elektronisch stemmen het gebruik van blockchaintechnologie overwegen

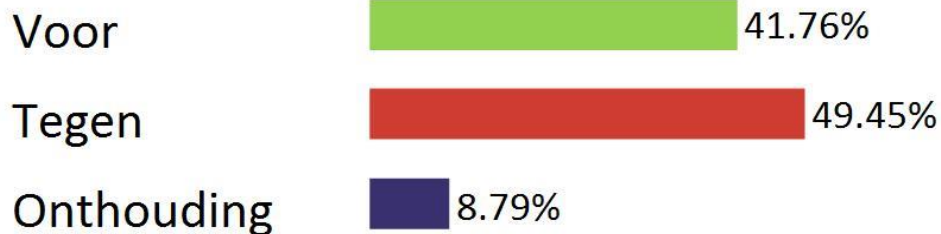
Stelling Peter Wakkie

De algemene vergadering zou meer dan nu het forum moeten zijn voor een dialoog tussen bestuur, raad van commissarissen en aandeelhouders over de lange termijn strategie van het concern

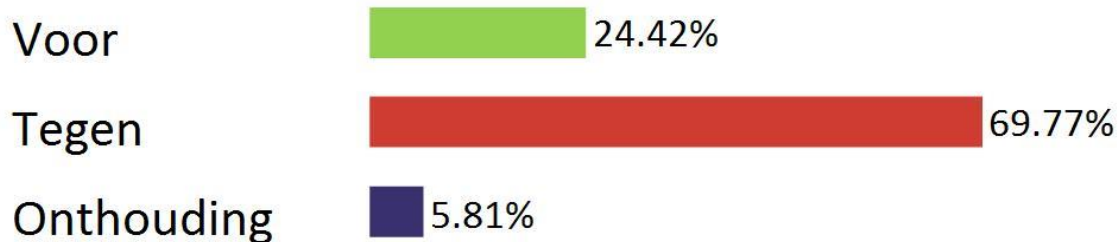
Stelling 1

De aandeelhoudersvergadering heeft in de praktijk nauwelijks macht

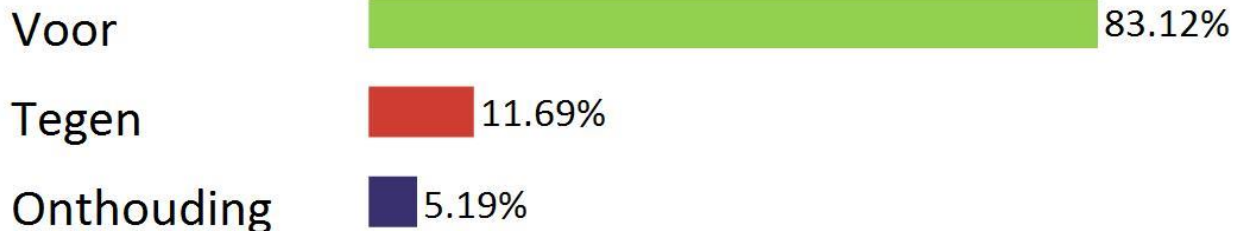
Stelling 2

De aandeelhouder moet de mogelijkheid hebben om ieder onderwerp als stempunt te agenderen

Stelling 3

De structurele dialoog buiten de AVA biedt aandeelhouders de mogelijkheid echt invloed te hebben

Stelling 5

Institutionele beleggers moeten stemplichtig worden

